

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: BR-8P/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321201112
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6321201112.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci navrhovateľa A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. X, t.č. E. XXX, v čase maloletosti zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, syna otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, v zastúpení JUDr. Katarínou Barlovou, advokátkou, Advokátska kancelária Banská Bystrica, Bernolákova 56 a matky F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. X, v spoločnom konaní o novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k navrhovateľovi a o návrhu otca na vrátenie nespotrebovaného výživného na navrhovateľa od matky a o vyrovnanie prídavkov na dieťa a daňového bonusu od matky, takto

rozhodol:

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 8P/17/2019-113 zo dňa 26.09.2019 vo výroku II. tak, že s účinnosťou od 23.03.2023 v čase maloletosti sa navrhovateľ z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca a v bode III. tak, že s účinnosťou od 23.03.2023 je matka p o v i n á prispievať na výživu navrhovateľa 200,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu do 15.09.2023 k rukám otca navrhovateľa, od 16.09.2023 k rukám navrhovateľa.

II. Za obdobie od 23.03.2023 do 07.11.2023 vznikol matke dlh na zročnom výživnom vo výške 961,61 Eur; tento dlh je matka p o v i n á zaplatiť k rukám navrhovateľa do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

III. Vo zvyšku sa návrh navrhovateľa z a m i e t a .

IV. Návrh otca navrhovateľa na vrátenie výživného od matky navrhovateľa vo výške 1.900,- Eur sa z a m i e t a .

V. Návrh otca navrhovateľa na vyrovnanie prídavkov na dieťa a daňového bonusu od matky navrhovateľa sa z a m i e t a .

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 12.05.2021 otcom maloletého začalo konanie o novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k navrhovateľovi a k jeho mladšiemu bratovi F., nar. XX.XX.XXXX. Týmto návrhom sa otec domáhal, aby obidvaja synovia boli zverení do jeho osobnej starostlivosti a ich matka aby bola zaviazaná prispievať na nich výživným, ktoré určí súd a styk matky s deťmi navrhol ponechať na dohodu účastníkov.

Dňa 15.05.2023 otec navrhovateľa doručil tunajšiemu súdu návrh, ktorým sa domáha vrátenia nespotrebovaného výživného na navrhovateľa v celkovej sume 1.900,- Eur.

Uznesením č.k. BR-8P/50/2023-216 zo dňa 19.06.2023 súd spojil obidva návrhy do spoločného konania.

2. Navrhovateľ a jeho mladší brat F., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo na návrh ich otca rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/17/2019-113 zo dňa 26.09.2019 rozvedené, na čas po rozvode súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k synom z tohto manželstva tak, že obidvoch zveril do osobnej starostlivosti matky a ich otca zaviazal prispievať na nich výživným a to na navrhovateľa 100,- Eur mesačne a na jeho mladšieho brata F. XX,- Eur mesačne a styk otca so synmi ponechal na dohodu účastníkov. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 26.10.2019. V čase rozvodu rodičia detí mali v bezpodielovom spoluvlastníctve rodinný dom, osobný automobil Volvo V50, rok výroby 2010 a osobný automobil G., rok výroby 1999. Mali spoločný úver vo výške 35.000,- Eur. Otec mal vo výlučnom vlastníctve pozemky v katastrálnom území E.. Bol samostatne zárobkovo činnou osobou, od januára 2019 do júla 2019 dosiahol priemerný hrubý mesačný príjem 983,- Eur. Poberal prídavky na obidvoch synov a uplatňoval si na nich aj daňový bonus. Býval so svojou matkou v jej rodinnom dome; staral sa o tento dom. Po nebohom otcovi zostali hospodárske zvieratá, o ktoré zabezpečoval starostlivosť. Do domácnosti so svojou matkou prispieval nákupmi, prípadne matke natankoval auto. Matka v čase rozvodu výlučný vlastný majetok nemala. Pracovala v H. E. I., J., G. G. s priemerným čistým mesačným zárobkom 531,97 Eur. Bývala spolu so synmi v rodinnom dome, ktorý bol v bezpodielovom spoluvlastníctve.

V čase rozvodu manželstva navrhovateľ mal 14 rokov, navštevoval 8. ročník Základnej školy v I. K. G. X, bol registrovaný vo futbalovom klube L. G.. Jeho mladší brat F. mal 10 rokov, navštevoval 4. ročník Základnej školy v Jasení.

Prvoinštančný súd návrh otca zo dňa 12.05.2021 zamietol rozsudkom č.k. 8P/40/2021-167 zo dňa 14.10.2021. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o odvolaní otca rozsudkom č.k. 16CoP/33/2022-503 zo dňa 23.03.2023 tak, že zmenil prvoinštančný rozsudok v časti výroku o úprave práv a povinností rodičov k mladšiemu bratovi navrhovateľa - k F., nar. XX.XX.XXXX tak, že ho zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a to tak, že striedavá osobná starostlivosť obidvoch rodičov sa bude vykonávať v týždenných intervaloch a rozsudok prvoinštančného súdu v časti výroku, ktorým súd zamietol návrh na zmenu úpravy práv a povinností k navrhovateľovi zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tento rozsudok Krajského súdu nadobudol právoplatnosť dňom 20.04.2023.

2. V priebehu konania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno vykonal niekoľko šetrení v rodine navrhovateľa a jeho mladšieho brata. Dňa 08.07.2021 doručil správu, z ktorej súd zistil, že otec býva v rodinnom dome so svojou matkou, ktorá je vlastníčkou domu a matka s deťmi býva v novom rodinnom dome, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve oboch rodičov. Matka nebráni stretávať sa deťom s ich otcom, pričom mu vyčíta, že je benevolentný vo výchove, deti si môžu robiť čo chcú, nemajú žiaden rešpekt a hranice. Zhoršené správanie avizovala matke aj triedna učiteľka navrhovateľa. Matka deťom umožňovala styk s otcom tak ako si to deti želali. Otec detí považoval tento styk za chaotický.

3. Dňa 21.09.2021 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno súdu oznámil, že deti majú vytvorené tak v domácnosti matky ako aj otca podmienky pre pokojný spánok, odpočinok, stravovanie, hru a aj prípravu do školy na dobrej úrovni. Na výchove detí sa podieľajú obaja rodičia, pričom ich názory na výchovu detí sú rozdielne. Otec detí je benevolentnejší, matka prísnejšia. Navrhovateľ využíva rozpor rodičov vo výchove, výhodnejší pre neho je benevolentnejší prístup otca a matku prestáva rešpektovať. Vo vývine osobnostnej identity navrhovateľa sa objavuje arogancia voči matke. U navrhovateľa došlo k narušeniu emocionálnej väzby k matke. Obidve deti boli vystavované pretrvávajúcim konfliktom medzi rodičmi. Vzťahy medzi rodičmi detí a ich komunikácia je dlhodobo vážne narušená. V ich vzťahu nie je žiaden rešpekt a úcta. Otec sa na adresu matky vyjadruje ponižujúco a deklaruje, že matka nedokáže deťom zabezpečiť adekvátnu starostlivosť. Z uvedených skutočností Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno vyvodil, že nie je zrejmé, či vôľa navrhovateľa byť v osobnej starostlivosti otca je v jeho najlepšom záujme. Na základe zistených skutočností Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno avizoval, že bude v rodine vykonávať opatrenia sociálnej ochrany a sociálnej kurately zameranej na elimináciu a odstránenie negatívnych vplyvov na zdravý všestranný vývin detí.

4. Dňa 06.09.2021 Okresný súd Brezno uznesením č.k. 3C/4/2021-264, právoplatným 25.09.2021 schválil súdny zmier uzatvorený pred pojednávaním vo veci vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré sa začalo na návrh otca detí. Na základe tohto súdneho zmiere otec detí okrem iného nadobudol do výlučného vlastníctva rodinný dom zapísaný Okresným úradom Brezno,

katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie E.. Ide o rodinný dom súp.č. 226 na parcele KN č. 189/2 a príslušné pozemky, pričom na seba prevzal záväzok voči G. I. J., M. zvyšok úveru vo výške 32.209,63 Eur a zároveň sa zaviazal na vysporiadanie BSM vyplatiť matke detí 50.000,- Eur v lehote do 01.05.2022.

5. Na pojednávaní 14.10.2021 otec detí trval na podanom návrhu v plnom rozsahu, aby obidve deti jemu boli zverené do osobnej starostlivosti, ich matka aby bola zaviazaná prispievať na výživu navrhovateľa 100,- Eur mesačne a na výživu jeho mladšieho brata Michala 80,- Eur mesačne. V záverečnej reči právna zástupkyňa otca uviedla, že alternatívne otec detí súhlasí aj so striedavou osobnou starostlivosťou.

6. Pojednávanie dňa 14.10.2021 sa skončilo vyhlásením rozsudku, ktorým súd návrh otca na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k deťom zamietol s odôvodnením, že v konaní nebola preukázaná podstatná zmena pomerov, čím nebola naplnená hmotno-právna podmienka pre zmenu pôvodného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k deťom na čas po rozvoде.

7. Na odvolanie otca detí Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 16CoP/5/2022-336 zo dňa 21.04.2022 prvoinštančný rozsudok č.k. 8P/40/2021-167 zo dňa 14.10.2021 potvrdil. V bode 11. Krajský súd uvádza, že navrhovateľ sa zdržiava väčšinu času u otca, ale matkinu starostlivosť neodmieta. V domácnosti s matkou a bratom F. má všetky svoje osobné veci, prespáva pri matke, tiež sa pri nej stravuje a od otca si nosí oblečenie na pranie. V bode 18. tento súd uvádza, že záujem detí nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu musí rešpektovať vytvorený faktický stav a nebolo by to vhodné najmä vtedy ak by tento stav bol privoláný bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. V bode 19. Krajský súd uvádza, že v konečnom dôsledku posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu. Úlohou súdu je však riešiť situáciu komplexným náhľadom, teda aj s ohľadom na ďalšie relevantné zákonom chránené hodnoty a práva všetkých dotknutých osôb a je úlohou súdu prijať čo najlepšie opatrenie v záujme dieťaťa. Deti majú nepochybne právo na oboch rodičov a odvolací súd vyjadril presvedčenie, že pre ďalší zdravý vývoj detí najmä navrhovateľa je bezpečným a stabilným prostredím prostredie matky. Podľa Krajského súdu matka bola v tom čase (21.04.2022) spôsobilá poskytovať deťom stabilné výchovné prostredie. Matka deti vedomým spôsobom neovplyvňuje voči otcovi, umožňuje im neobmedzený kontakt so svojim otcom a v tejto situácii navrhovateľ pretláča svoju vôľu a nechotu podriaďovať sa návrhom z matkinej strany. V bode 20. Krajský súd uvádza, že faktický stav je vyvolaný bezdôvodným nerešpektovaním súdneho rozhodnutia. Navrhovateľ je vo veku kedy si vyberá čo je pre neho výhodnejšie a môže túto skutočnosť aj využiť k nesprávnym smerom. Skutočnosť, že navrhovateľ si vyberá čo je pre neho výhodnejšie (byť u otca) ešte neznamená, že je to aj v jeho najlepšom záujme, najmä za situácie keď sám navrhovateľ považuje matku za trošku prísnejšiu a vyberá si toho z rodičov, ktorý je vo vzťahu k nemu benevolentnejší a tolerantnejší.

8. Vzhľadom k tomu, že v konaní pred prvoinštančným súdom bolo zistené, že dochádza k strednej miere ohrozenia u obidvoch detí, kedy deti boli vystavené pretrvávajúcim konfliktom medzi rodičmi, ktorí spolu nekomunikovali, otec sa na adresu matky vyjadroval ponižujúco a deklaroval, že matka nedokáže deťom zabezpečiť adekvátnu starostlivosť, súd uznesením č.k. 8P/40/2021-184 zo dňa 14.10.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil obom deťom a obidvom ich rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu pre rodinu za účelom úpravy komunikácie a zlepšenia vzťahov rodičov na obdobie 6 mesiacov v počte 60 hodín v občianskom združení D. N. J., ktoré bude vykonávané terénou formou. Na odvolanie otca detí Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 16CoP/4/2022-307 zo dňa 22.02.2022 potvrdil uvedené neodkladné opatrenie. Toto občianske združenie dňa 08.04.2022 doručilo súdu prvej inštancie správu, ktorú druhoinštančný súd pri rozhodovaní o odvolaní nemal k dispozícii. Z tohto dôvodu na dovolanie otca detí Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 7Cdo/169/2022 zo dňa 24.08.2022 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Správa občianskeho združenia bola o priebehu spolupráce s rodinou avšak namiesto toho, aby sa toto občianske združenie venovalo v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia úprave komunikácie a zlepšeniu vzťahov rodičov, vyjadrovalo sa k tomu čo nebolo v jeho kompetencii - aká forma starostlivosti by bola vhodná pre deti.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 16CoP/33/2022-503 zo dňa 23.03.2023 rozhodol len o maloletom F., nar. XX.XX.XXXX, pričom časť výroku týkajúci sa navrhovateľa zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu. Krajský súd aj v tomto rozsudku v bode 23. uvádza, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (14.10.2021) neboli splnené podmienky na zmenu pôvodnej úpravy pomerov rodičov k

deťom. Tiež tento súd skonštatoval, že v čase vyhlásenia jeho rozhodnutia bol stav vecí diametrálne odlišný od stavu, v ktorom rozhodoval súd prvej inštancie. V bode 24. uvedeného rozsudku Krajský súd uvádza, že vo vzťahu k navrhovateľovi nemohol zmeniť pôvodný rozsudok, pretože v súvislosti so zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie o zverení navrhovateľa do starostlivosti a výchovy druhému z rodičov je potrebné doplniť dokazovanie vzhľadom k tej skutočnosti, že s rozhodnutím o zverení do výchovy a starostlivosti druhému z rodičov je spojené aj konanie o určenie výživného pre navrhovateľa.

10. Otec detí už 8 rokov vykonáva činnosť podriadeného finančného agenta spoločnosti G. O., v čase rozvodu dosahoval priemerný hrubý mesačný príjem 983,- Eur, za rok 2022 dosiahol príjmy 18.320,23 Eur, výdavky 14.294,44 Eur, základ dane 4.025,79 Eur, za rok 2023 dosiahol hrubý príjem v januári 1.854,18 Eur, vo februári 1.267,24 Eur, v marci 2.834,98 Eur, v apríli 835,81 Eur, v máji 755,71 Eur, v júni 2.375,20 Eur, v júli 849,93 Eur, v auguste 1.346,15 Eur a v septembri 2.081,51 Eur. Pre potreby daňového priznania si výdavky odpisuje v paušálnej výške 60 %.

V čase rozvodu matka navrhovateľa pracovala v H. E. I., s.d., prevádzka Predajná s priemerným čistým mesačným zárobkom 531,97 Eur. Za rok 2022 ako zamestnankyňa H. E. I., J.P. dosiahla priemerný hrubý mesačný príjem 984,26 Eur (čistý 838,41 Eur). V roku 2023 je zamestnaná v Q. G. J.. Brezno, od januára do augusta 2023 dosiahla priemerný hrubý mesačný príjem 1.155,50 Eur, priemerný čistý mesačný príjem s daňovým bonusom 769,91 Eur.

Navrhovateľ v čase poslednej úpravy rodičovských práv a povinností k nemu mal 14 rokov, navštevoval 8. ročník R. S. C. I., bol registrovaný vo futbalovom klube L. G.. V súčasnosti dovŕšil 18 rok veku. Navštevuje 3. ročník O. C. I.. Na začiatku školského roka na združenie rodičov platil 15,- Eur, za školské pomôcky a potreby dal 30,- až 40,- Eur. Dochádza do školy autobusom alebo autom požičaným matkou. Cestovné ho mesačne vyjde autobusom 20,- až 30,- Eur. Na pohonné hmoty do auta mesačne minie 50,- až 60,- Eur. Stravuje sa doma, podľa neho raňajky ho vyjdu 5,- Eur, obed 10,- Eur, večera 6,- Eur. Polročne si nakupuje veci na oblečenie a obutie za 200,- až 300,- Eur. Za mobil mu platí otec. Výživové doplnky a vitamíny ho mesačne vyjdu 30,- Eur. Za hygienu mesačne dá 20,- Eur, za strihanie 20,- Eur. Je registrovaný vo futbalovom klube I., kde sa polročne platí členské 20,- Eur, za kalendárny rok potrebuje oblečenie na futbal za 20,- Eur a kopačky za 150,- Eur. Na tréningy v I. niekedy ide priamo zo školy alebo z domu na aute. Navštevuje posilňovňu 4 krát do týždňa, za kalendárny rok sa platí členské 110,- Eur. Keď posilňuje zvyšujú sa výdavky na jeho stravu.

V lete 2022 brigádoval, na kúpalisku si zarobil 400,- Eur, pri natieraní strechy 1.500,- Eur. Teraz si našiel brigády - počítať tovar v obchodoch, za október zarobil cca 150,- Eur. Príležitostne si vypije, čo ho mesačne vyjde cca 10,- Eur.

11. Na pojednávaní dňa 07.11.2023, medzičasom navrhovateľ dovŕšil plnoletosť, zastupoval sa sám. Na tomto pojednávaní právna zástupkyňa otca navrhovateľa uviedla, že sa pridŕža doterajších podaní. Navrhuje upraviť rodičovské práv a povinnosti k navrhovateľovi od 12.05.2021 kedy bol podaný návrh. Navrhuje aj zväžiť daňový bonus a prídavky na maloletého od 12.05.2021, nakoľko stratili svoje opodstatnenie. Od začiatku je navrhovateľ v starostlivosti otca, čo podľa nej nie je spornou otázkou. Otec sa o navrhovateľa od 12.05.2021 stará. Okrem toho má otec v striedavej starostlivosti aj mladšieho syna F., s čím súvisia výdavky, preto otec musel siahnuť aj do svojich úspor. Ohľadom nespotrebovaného výživného má za to, že navrhovateľ bol v starostlivosti otca, prostriedky výživného od otca nemohli byť jeho matkou použité na navrhovateľa. Otec pravidelne platil výživné na navrhovateľa jeho matke, od novembra 2022 matka toto výživné otcovi vracia. Týmto matka potvrdzuje to, že o navrhovateľa sa stará jeho otec. Navrhuje vrátiť výživné vo výške 1.900,- Eur od apríla 2021 do októbra 2022. Nemá spočítanú výšku bonusov - prídavkov na maloletého a daňových bonusov, ktorých sa od matky domáha.

12. Navrhovateľ navrhol výživné vo výške 200,- Eur. Uviedol, že je viac pri otcovi ako pri mame. Pri otcovi mu to viacej vyhovovalo. V školskom roku 2022/2023 navštevoval 2. ročník, v školskom roku 2023/2024 navštevuje 3. ročník O. E. H. v I.. Do školy cestuje autobusom z E., jedenkrát do týždňa od matky z C.. Na cestovné mesačne minie cca 20,- až 30,- Eur. Používa aj matkino auto. Na združenie rodičov na začiatku školského roka zaplatil 10,- Eur (na čo ho matka doplnila, že to bolo 15,- Eur). Tieto peniaze platila jeho matka asi aj v 2. ročníku. V 2. ročníku ho školské pomôcky a potreby vyšli na školský rok na 40,- až 50,- Eur, v súčasnosti v 3. ročníku na 30,- až 40,- Eur. Peniaze na to mal od otca. Obidva školské roky sa stravoval doma. Podľa neho jeho raňajky ho vyjdu 5,- Eur, obed, ktorý varí otec 10,- Eur, večera cca 6,- Eur. Polročne si kupuje veci na oblečenie a na obutie, takto na polroka minie 200,- až 300,- Eur. Nevie koľko ho vychádza užívanie mobilu, nakoľko to platí otec. Jeho zdravie vyžaduje výživové doplnky a vitamíny, na čo mesačne minie 30,- Eur. Chodí k zubárovi, naposledy bol pred mesiacom, nič

neplatil. V 2. ročníku bol u zubára asi 2 krát, raz s mamou, raz s otcom - nevie koľko platil. Hygiena ho mesačne vyjde 20,- Eur, strihanie raz do mesiaca 20,- Eur. Perie mu otec, k výdavkom s tým súvisiacich sa nevie vyjadriť. Je registrovaný vo futbalovom klube I., kde sa na polroka platí členské 20,- Eur. Na kalendárny rok potrebuje oblečenie na futbal za 20,- Eur. Na tréningy chodí do Brezna, niekedy priamo zo školy alebo z domu na aute sám. Auto mu mama požičala. Za pohonné hmoty mesačne dá 50,- až 60,- Eur. Týmto autom 2 až 3 krát do týždňa ide aj do školy. Taktiež navštevuje posilňovňu v T., kde chodí 4 krát do týždňa, na cestu používa mamine auto, v posilňovni sa platí členské na kalendárny rok 110,- Eur. Vybavil si brigádu - počíta tovar v obchodoch, začal od 02.10.2023, za október zarobil cca 150,- Eur. Na brigádu chodí keď sa mu dá. V lete 2022 brigádoval na kúpalisku, kde zarobil 400,- Eur a tiež natieral strechu, za čo zarobil 1.500,- Eur. Ani nevie kde tieto peniaze minul. Nefajčí, príležitostne si vypije, za čo mesačne dá cca 10,- Eur. Piatky si chodí posedieť s kamarátmi, on ide na aute, požíva vtedy nealkoholické nápoje, ktoré mu kúpia kamaráti, prípadne mu títo kamaráti zaplatia za benzín, že ich vozí. K ďalším jeho výdavkom patria kopačky za kalendárny rok za 150,- Eur. S futbalovým klubom chodí hrať aj mimo Brezna, vtedy odvoz aj stravu zabezpečuje klub. K matke chodí cca raz do týždňa. U nej má spodné prádlo, ale málo, keď je tam tak ho mama operie. V 2. ročníku mu na rodičovské združenia chodila mama, v 3. ročníku bolo jedno združenie, bola mama. Na tomto združení sa rodičia dohodli o skladaní sa na stužkovú, sám nevie v akej výške, vie to mama. S otcom chodí na plaváreň, raz za 2 mesiace do kina. Boli spolu aj na turistike, v zime chodia na snowbord a skialpovať. Otec mu dáva vreckové keď ide vonku, 10,- Eur asi 3 krát mesačne. Mama mu tiež dáva vreckové na účet čo mesačne predstavuje 47,50 Eur. Ošatenie a obuv si kupuje sám. S nákupom kopačiek išli s otcom na polovicu. Obuv mu raz kúpila mama. Výživové doplnky mu kupuje otec. Poplatky do posilňovne mu platí otec. Benzín si kupuje sám, stravu mu zabezpečuje otec, otec mu zabezpečuje aj hygienu a bývanie.

13. Otec navrhovateľa súdu uviedol, že mesačne musí zarobiť 2.250,- Eur, nakoľko takú sumu mesačne minie. Pracuje ako podriadený finančný agent v spoločnosti G. O., venuje sa finančnému plánovaniu, kanceláriu má v I. I. - je v nej 3 krát do týždňa, 2 krát do mesiaca má školenie. V práci sa snaží byť celý deň, preto niekedy príde domov večer o 20:00 hod. alebo o 21:00 hod., pretože má stretnutia s klientami väčšinou večer. Do práce odchádza z domu o 8:00 hod., niekedy pred 7:00 hod., prípadne o 9:00 hod. alebo o 10:00 hod. Školenia má cca 2 krát do mesiaca, buď sú cez víkend kedy z domu odchádza o 7:00 hod. a vracia sa na druhý deň o 15:00 hod. alebo sú jednoduchové a to väčšinou v utorok a trvajú od 7:00 hod. do 19:00 hod. Školenia bývajú mimo miesta bydliska aj mimo miesta jeho pracoviska. Doma varí, aj na viac dní dopredu. Takto pracuje 8 rokov a fungujú takto 2 roky ako sa nasťahovali späť do rodinného domu, ktorého je výlučným vlastníkom. Navrhovateľ často varí večere sebe, niekedy aj bratovi, niekedy aj jemu. Mesačne ho bývanie vyjde 57,- Eur, voda 15,- Eur, kúrenie 55,- Eur, hypotéka 510,- Eur. Celkovú hypotéku si bral vo výške 135.000,- Eur, z nej vyplatil na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva 50.000,- Eur, uhradil zvyšok úveru vo výške 35.000,- Eur, na to aby dal dom do pôvodného stavu dal 15.000,- Eur, právnikom vyplatil 6.000,- až 9.000,- Eur. Teraz je mesačne v mínuse 500,- Eur, prehľbuje sa to, ide do mínusu 720,- až 780,- Eur. Úspory, ktoré uvádzala jeho právna zástupkyňa sú v podstate zvyškom hypotéky, ten sa vyčerpá takým spôsobom, že z nej berie ako z úspor - do augusta 2024. K hypotéke mesačne platí životnú poisťku 180,- Eur. Ročne platí poisťku domu 180,- Eur. Je výlučným vlastníkom rodinného domu na adrese E. XXX, do ktorého sa vrátil bývať v decembri 2021. Tam s ním býva aj navrhovateľ a mladší syn F., ktorý je v striedavej starostlivosti. Po svojom otcovi zdedil 1/3 - inu rodinného domu na adrese E. XXX, v ktorom býva jeho matka. Tiež v E. zdedil 1/9 - inu rodinného domu po otcovi, kde býva jeho teta. V P. T. má pozemky, o ktorých ani nevedel, nerieši ich. V tom katastri má aj lesné pozemky, ktoré obhospodarujú T. J. republiky, on z nich nič nemá, možno niečo poberá jeho matka. Celkovo na stravu dá 550,- Eur, z čoho na stravu navrhovateľa je 250,- Eur. Ten keď však cvičí - chodí do posilňovne potrebuje hovädzinu, kuracinu a vtedy jeho strava mesačne vyjde samého 550,- Eur. Výdavky na pranie pre 3 osoby ho mesačne vyjdú 35,- Eur. Daň z nehnuteľnosti ho ročne vyjde cca 80,- Eur. Za odvoz komunálneho odpadu platí iba za seba, nakoľko obidvaja synovia majú registrované trvalé bydlisko u matky vo Valaskej. Vlastní motorové vozidlo C. C., U. výroby 2011. Poisťku naň ročne platí vo výške 120,- až 150,- Eur. Za mobil mesačne dá 60,- Eur, včítane mobilu navrhovateľa a internetu. Za televíziu ročne zaplatí 60,- Eur. Jeho zdravie nevyžaduje zvýšené výdavky až na ošetrovanie zubov, za čo ročne dá 100,- až 200,- Eur.

14. Matka navrhovateľa súdu uviedla, že mu založila účet, nakoľko predtým mu dávala peniaze do ruky, pričom jeho otec tvrdil, že mu nedáva žiadne peniaze, tak účet založila, aby mala doklad. Z účtu môže vyberať navrhovateľ, vie kontrolovať na čo peniaze použil. F. syn F. je už zverený do striedavej osobnej starostlivosti bez určenia výživného. Výživné na navrhovateľa, ktoré jej posielal jeho otec mu

vracia. Dodala, že nad navrhovateľom nie je pevná ruka. Uviedla príklad, že navrhovateľ sa hrbí, ona mu kúpila zdravotnícku pomôcku, upozornila otca, aby ju navrhovateľ užíval, pričom otec povedal, že on už stagnoval v tejto veci. Ona platila navrhovateľovi na združenie rodičov v tomto ročníku, bola mu aj na rodičovskom združení. Od začiatku ako navrhovateľ navštevuje O. ona mu chodí na rodičovské združenia, pamätá si, že jeho otec bol iba raz. Ona sa aj pomimo chodila informovať na navrhovateľa od triednej učiteľky. Záleží jej aby bol zodpovednejší. Na prvom rodičovskom združení tohto školského roka sa dohodli na príspevku na stužkovú, ona zaplatila prvú platbu 100,- Eur. Čaká na správu kedy sa majú skladať ďalšie peniaze, aby v 4. ročníku toho nebolo veľa. Podľa nej na Edupage je iba ona, nevie ako otec navrhovateľovi ospravedľuje neprítomnosť v škole. Zistila, že naposledy si navrhovateľ sám ospravedlnil hodinu v pondelok keď nebol v škole, pretože predtým bol cez víkend na chate. Navrhovateľ vo svojom správaní k nej kopíruje správanie svojho otca. Jeho otec si ju neváži. Nespráva sa k nej tak ako by mal, niekedy ako k handre, ignoruje ju, nedá na to čo mu hovorí. V decembri 2022 navrhovateľovi zaplatila vodičský kurz, požičala mu aj auto a to preto, aby k nej častejšie chodil.

Je naďalej rozvedená, nadobudla do osobného vlastníctva 2-izbový byt vo C., ktorý je zariadený pre obidvoch synov. Na byt si zobrala úver 47.000,- Eur, nakoľko otec detí (exmanžel) ju z vyporiadania BSM vyplatil až neskôr. Mesačne si platí životnú poisťku 50,- Eur, za mobil 15,- Eur, internet 11,- Eur, do bytového spoločenstva 180,- Eur, za elektriku 34,- Eur. Ročne zaplatí poisťku bytu 50,- Eur, daň z bytu 60,- Eur, za komunálny odpad za 3 osoby, teda aj za obidvoch synov 60,- Eur. Vlastní osobné auto J., rok výroby 2017 a navrhovateľovi požičala osobné auto A. H., rok výroby nevie. Po nebohom otcovi zdedila motorku - skúter, ktorý dáva do poriadku, chcela by ho dať synom, ale sa stále bojí. Z bytu po otcovi zdedila čiastku 36.000,- Eur, ktoré má na účte. Obidvom synom platí úrazovú poisťku spolu 47,90 Eur mesačne. Do práce dochádza autom v rámci obce, v ktorej býva, s čím nemá veľké výdavky. Výdavky na pohonné hmoty má s tým, že v rámci striedavej osobnej starostlivosti odovzdáva syna F. jeho otcovi v E.. Chodí na výlety, idú aj deti keď chcú Keď volá navrhovateľa ten jej vždy povie, že má aktivity, že nemá čas. Strava ju mesačne vyjde 300,- Eur s prihliadnutím k tomu, že 2 týždne je u nej aj syn F.. Navrhovateľovi v 2. ročníku vybavila obеды v hotelovej akadémii, ktoré mu aj platila, ten však odmietol na ne chodiť, že nemá čas, obеды na hotelovej akadémii navrhovateľovi platila mesačne vo výške 30,- Eur. So zdravím nemá zvýšené výdavky. Mesačne ju hygiena včítane prostriedkov na pranie vyjde 100,- Eur. Matka navrhovateľa uviedla, že tento mal v lete 2023 problémy s nosom, s dýchaním, bolela ho hlava. Jeho otec bol s ním na vyšetrení v I. aj v I. I., ona bola s ním na vyšetrení v I., aj mu zaplatila za antibiotiká a ďalšie lieky 42,- Eur. Navrhuje, aby súd započítal na dlžné výživné tie peniaze, ktoré navrhovateľovi dala na autoškolu, aj tie peniaze, ktoré mu posielala na účet. Peniaze na účet navrhovateľovi posielala preto, že ho má rada, že je jej synom. Ostatné započítavať nenavrhuje. Nepáči sa jej, že navrhovateľ chodí na brigády, na nočné, a potom má vstávať do školy. Prosí tak navrhovateľa ako aj jeho otca, aby navrhovateľ v škole pridal, nakoľko sa v učení zhoršil. S navrhovateľom sa rozprávala aj o jeho ďalšom štúdiu, chcel by ísť na vysokú školu, ona mu navrhla aby išiel do zahraničia, aby sa tak viac otrkal. Na túto tému sa rozprávala aj s otcom navrhovateľa. Navrhovateľ bol zo začiatku nadšený, neskôr ho nadšenie prešlo, ona sa domnieva, že preto, že jeho otec nechce aby odišiel, lebo by zostal v dome sám. Hygiena aj s praním ju mesačne vyjde 100,- Eur. V tom výdavku sú zahrnuté aj náklady na kúpu pleťových masiek navrhovateľovi nakoľko keď k nej príde vznikne si očistiť pleť, pretože je v období puberty.

15. Navrhovateľ odsúhlasil, že matka mu založila účet, na ktorý mu posielala peniaze vtedy keď on ju o to požiada, prípadne mu ich pošle sama od seba. V roku 2023 mu poslala 23.03. 5,- Eur, ktoré použil na maličkosti, t.j. na bagetu po tréningu, 20.04. 20,- Eur na maličkosti, 09.05. 20,- Eur na maličkosti, 29.05. 15,- Eur na maličkosti, 02.06. 10,- Eur na kaderníka, 13.06. 40,- Eur na kolok do autoškoly + 10,- Eur na cestovné do školy, 30.06. 10,- Eur na kvety pre učiteľku, 25.07. 30,- Eur na výdavky s jazdou v autoškole, 31.08. 50,- Eur na maličkosti, 25.09. 100,- Eur na zubára vzhľadom k tomu, že u zubára nebolo treba platiť tieto peniaze použil na tankovanie do auta, na maličkosti a tiež na autobus, 25.09. 30,- Eur na maličkosti, 27.09. 100,- Eur na stužkovú, 27.10. 20,- Eur na benzín, 10.10. 30,- Eur na výlety zo školy do Bratislavy.

Navrhovateľ dodal, že k svojej matke sa správa normálne ako vždy, jeho matka však podľa neho rieši to čo riešiť netreba. Uvedomuje si, že sa v škole zhoršil. Na Edupage má prístup tak on ako aj obidvaja rodičia. Viac sa o jeho školské výsledky zaujíma matka.

16. Priestor na záverečnú reč využila iba právna zástupkyňa otca navrhovateľa, ktorá upozornila aby súd neprihliadal na výdavky matky v súvislosti s úverom, nakoľko sama priznala, že má na účte sumu 93.000,- Eur. Ona môže úver okamžite splatiť, takže úroky a poplatky s úverom sú zbytočným jej výdavkom. Namietla aj sumu 47,90 Eur v súvislosti s úrazovou poisťkou, pretože z tejto poisťky 16,- resp.

17,- Eur je na obe deti, čiže na navrhovateľa cca 9,- Eur. Namíeta výdavok matky na hygienické potreby vo výške 100,- Eur, čo je podľa nej neadekvátne lebo nepreukázala, že by niekto mal kožné problémy vyžadujúce osobitnú starostlivosť. Podľa nej obidva návrhy podané otcom navrhovateľa sú dôvodné. Navrhovateľ u otca trávil čas, preto zotráva na obidvoch podaných návrhoch.

17. Podľa § 121 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení, alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu ak sa zmenia pomery.

18. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä :

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

20. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Zákona č. 160/2015 Z.Z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

21. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko čo vyšlo počas konania najavo.

22. Podľa čl. 10 ods. 1 CMP dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

23. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

25. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

27. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

28. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

29. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

30. Všetky vykonané dôkazy súd hodnotil jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko čo vyšlo počas konania najavo.

31. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že v čase rozhodovania o návrhu, ktorý otec podal v čase maloletosti navrhovateľa, na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k nemu obidvaja rodičia navrhovateľa sú rozvedení, mladší brat navrhovateľa F., nar. XX.XX.XXXX je v striedavej osobnej starostlivosti rodičov na základe rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoP/33/2022-503 zo dňa 23.03.2023.

V čase poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k navrhovateľovi jeho rodičia mali v bezpodielovom spoluvlastníctve rodinný dom na adrese E. XXX. Otec navrhovateľa však býval v rodinnom dome svojej matky a matka s navrhovateľom a jeho mladším bratom bývala v rodinnom dome, ktorý bol v bezpodielovom spoluvlastníctve rodičov. Na základe súdneho zmiereu schváleného uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 3C/4/2021-264 zo dňa 06.09.2021, právoplatným 25.09.2021, otec navrhovateľa nadobudol do výlučného vlastníctva rodinný dom na adrese E. XXX s tým, že prevzal na seba záväzok voči G. I. J., M. vyplatiť zvyšok úveru vo výške 32.209,63 Eur a zároveň sa zaviazal vyplatiť matke navrhovateľa na vyporiadanie BSM sumu 50.000,- Eur do 01.05.2022.

Otec navrhovateľa je výlučným vlastníkom v katastrálnom území P. T. pozemku o výmere 1138 m² - ostatná plocha a 1870 m² - trvalý trávny porast, o ktorých na pojednávaní uviedol, že o nich ani nevie. Nadobudol ich v roku 2019 dedičstvom. Tiež v katastrálnom území P. T. je spoluvlastníkom v podiele 550/3200 k lesnému pozemku o výmere 3200 m², v katastrálnom území E. lesného pozemku o výmere 1055 m² v podiele 16/1055, v katastrálnom území E. lesného pozemku o výmere 2278 m² v podiele 124/2278, ktoré sú v správe T. J. U., S. G. - o nich uviedol, že z nich nič nemá, ak niečo má tak jeho matka. V roku 2019 dedičstvom nadobudol v katastrálnom území E. pozemok o výmere 155 m² - zastavaná plocha a nádvorie a 663 m² - záhrada v podiele 1/3, v katastrálnom území E. pozemok o výmere 591 m² - zastavaná plocha a nádvorie a 1168 m² - záhrada v podiele 1/9, na základe darovacej zmluvy z roku 2010 je výlučným vlastníkom v katastrálnom území E. pozemku o výmere 76 m² - zastavaná plocha a nádvorie, 322 m² - záhrada, 177 m² - zastavaná plocha a nádvorie, 141 m² - zastavaná plocha a nádvorie a 463 m² - záhrada a je taktiež výlučným vlastníkom pozemkov súvisiacich s rodinným domom vo výmere 76 m² - zastavaná plocha a nádvorie a 322 m² - záhrada. V podiele 50/500 je spoluvlastníkom pozemku v katastrálnom území E. o výmere 500 m² - trvalý trávny porast, ktorý je v správe Slovenského pozemkového fondu. Vlastní osobné motorové vozidlo C. C..

Matka navrhovateľa kúpnu zmluvou zo dňa 21.01.2022 nadobudla do výlučného vlastníctva byt č. 6, na 3. poschodí, vo vchode 5, bytového domu súp.č. 439 v katastrálnom území C., tiež vlastní osobné motorové vozidlá J. a A. H..

Otec navrhovateľa už 8 rokov pracuje ako podriadený finančný agent, v roku 2023 dosiahol hrubý príjem v januári 1.854,18 Eur, vo februári 1.267,24 Eur, v marci 2.834,98 Eur, v apríli 835,81 Eur, v máji 755,71 Eur, v júni 2.375,20 Eur, v júli 849,93 Eur, v auguste 1.346,15 Eur a v septembri 2.081,51 Eur. Má hypotéku vo výške 135.000,- Eur, ktorú mesačne spláca po 510,- Eur. Z hypotéky zaplatil zvyšok úveru na dom, ktorého sa stal výlučným spoluvlastníkom vo výške 35.000,- Eur, matke navrhovateľa na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva vyplatil 50.000,- Eur, na uvedenie domu do pôvodného stavu dal 15.000,- Eur, za právne služby 6.000,- až 9.000,- Eur, pričom k zvyšku hypotéky sa správa ako k svojim úsporám. Jeho výdavky sú podrobne popísané v bode 13.

Matka navrhovateľa aktuálne pracuje v Q. G. J. I., kde od januára do augusta 2023 dosiahla priemerný hrubý mesačný príjem 1.155,50 Eur, priemerný čistý mesačný príjem s daňovým bonusom 769,91 Eur. Na kúpu bytu si zobrala hypotéku vo výške 47.000,- Eur, ktorú mesačne spláca po 150,- Eur, otec navrhovateľa jej na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva vyplatil 50.000,- Eur a po svojom nebohom otcovi zdedila 36.000,- Eur - na účte má takto spolu 93.000,- Eur. Jej výdavky sú vyššie uvedené v bode 14.

Navrhovateľ dovŕšil plnoletosť, navštevuje 3. ročník O. E. H. v I., je registrovaný vo futbalovom klube I., navštevuje posilňovňu, je zdravý. Jeho výdavky sú podrobne uvedené v bode 12.

32. V priebehu konania súd zistil, že navrhovateľ spolu s mladším bratom F., nar. XX.XX.XXXX boli rozsudkom zo dňa 26.09.2019 zverení do osobnej starostlivosti matky. Po rozvode matka zostala bývať v rodinnom dome, ktorý bol v bezpodielovom spoluvlastníctve s otcom detí, otec detí sa odsťahoval do rodinného domu svojej matky. Obidva rodinné domy sú neďaleko seba, matka umožňovala styk s ich otcom tak ako si to želali. V priebehu konania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno vykonal niekoľko šetrení v rodine. Dňa 21.09.2021 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno súdu oznámil, že deti majú vytvorené tak v domácnosti matky ako aj otca podmienky pre pokojný spánok, odpočinok, stravovanie, hru a aj prípravu do školy. Na výchove detí sa podieľali obidvaja rodičia. Otec detí je benevolentnejší, matka prísnejšia. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č.k. 16CoP/5/2022-336 zo dňa 21.04.2022 v bode 11/ konštatoval, že navrhovateľ sa zdržiava väčšinu času u otca, ale matkinu starostlivosť neodmieta. V domácnosti s matkou a bratom F. má všetky svoje osobné veci, prespáva pri matke, tiež sa pri nej stravuje a od otca si nosí oblečenie na pranie. Podľa Krajského súdu matka bola v t.č. (21.04.2022) spôsobilá poskytovať deťom stabilné výchovné prostredie. Matka vedomým spôsobom neovplyvňovala deti voči otcovi, umožňovala im neobmedzený kontakt so svojim otcom a v tejto situácii podľa Krajského súdu navrhovateľ pretláčal svoju vôľu a nechotu podriaďovať sa návrhom z matkinej strany. Podľa Krajského súdu navrhovateľ si vyberal čo je pre neho výhodnejšie - byť u otca alebo u matky.

Je vzhľadom na vytvorenú situáciu ťažké presne určiť kedy nastala podstatná zmena pomerov podmieňujúca rozhodnutie o novej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k navrhovateľovi. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 16CoP/33/2022-503 zo dňa 23.03.2023 rozhodol len o mladšom bratovi navrhovateľa - F., nar. XX.XX.XXXX, ktorého zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bez určenia výživného.

Postupné zmeny na strane navrhovateľa nadobudli charakter podstatnej zmeny, podľa názoru súdu, práve v deň keď Krajský súd rozhodoval o jeho mladšom bratovi, t.j. 23.03.2023. S účinnosťou od tohto dňa, teda ešte v čase maloletosti navrhovateľa, súd rozhodol, že sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

Súd pochybuje o tom, že by otec navrhovateľovi poskytoval faktickú plnú starostlivosť pred týmto dátumom, pretože sám otec uviedol, že vzhľadom na prácu, ktorú vykonáva už 8 rokov je v tejto práci 3 krát do týždňa celý deň od 7:00 hod. do cca 19:00, niekedy až 21:00 hod. a raz za mesiac 1 a pol víkendu tiež strávi pracovne na školeniach. Aj keď navrhovateľ väčšinu býval u otca, matka participovala na jeho výchove, zaujímala sa o neho, navštevovala rodičovské združenia.

33. S účinnosťou od 23.03.2023 súd zaviazal matku prispievať na výživu navrhovateľa 200,- Eur mesačne. Takéhoto výživného sa navrhovateľ aj domáha. Výšku tohto výživného súd považuje za postačujúcu tak vzhľadom na odôvodnené potreby navrhovateľa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery jeho rodičov. Dokonca navrhovateľ je už vo veku kedy je schopný brigádničky si sám privyrobiť.

34. Za obdobie od 23.03.2023 do dňa vyhlásenia rozhodnutia (07.11.2023) mala matka na výživu navrhovateľa zaplatiť 1.451,61 Eur (aliquotnú časť za marec 51,61 Eur + 7 mesiacov x 200,- Eur). Za uvedené obdobie zaplatila 490,- Eur (5 + 20 + 20 + 15 + 10 + 40 + 10 + 10 + 30 + 50 + 100 + 30 + 100 + 20 + 30 z bodu 15). Rozdiel 961,61 Eur predstavuje dlh na zročnom výživnom. Vzhľadom na zistené pomery matky súd ju zaviazal tento dlh zaplatiť k rukám navrhovateľa do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

35. Navrhovateľ a jeho otec v čase jeho maloletosti sa domáhal aby súd navrhovateľa zveril do osobnej starostlivosti otca s účinnosťou od podania návrhu, t.j. od 12.05.2021. Vzhľadom na zistené skutočnosti uvedené v bode 32 súd má za to, že táto časť návrhu je nedôvodná. Preto súd návrh navrhovateľa zamietol. Zároveň súd zamietol aj návrh otca navrhovateľa na vrátenie výživného od matky navrhovateľa vo výške 1.900,- Eur, pretože od novembra 2022 matka otcovi navrhovateľa vracia výživné, ktoré jej posielal na navrhovateľa.

36. Súd zamietol aj návrh otca na vyrovnanie prídavkov na dieťa a daňového bonusu od matky navrhovateľa vzhľadom k tomu, že táto časť návrhu je neodôvodnene podaná, pretože v kompetencii súdu nie je rozhodovať o prídavkoch na dieťa ani o daňovom bonuse.

37. Právna zástupkyňa otca navrhovateľa na pojednávaní namietala zbytočné výdavky na strane matky, ktoré má so splácaním úveru, pretože má na svojom účte 93.000,- Eur, čiže mohla úver jednorazovo splatiť.

Prihliadnuc k týmto námietkam súd neberie do úvahy výdavky matky navrhovateľa súvisiace s jej úverom. Takisto súd neberie do úvahy výdavky otca navrhovateľa súvisiace s navýšením jeho úveru, ku ktorému sa správa ako ku svojim úsporám a podľa jeho výpočtov tieto úspory minie do augusta 2024.

38. Súd dáva do pozornosti najmä navrhovateľa ustanovenie § 43 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Týka sa to tak maloletého, ako aj dospelého dieťaťa. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia dieťa je povinné spolupracovať so svojimi rodičmi v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu; plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie.

Pri dospelom dieťati si treba uvedomiť aj ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné nemožno priznať ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi.

39. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé. Na pojednávaní dňa 07.11.2023 sa ani jeden z účastníkov nedomáhal náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.